

Essen van Namen naar Lissabon

Aanzet tot een hervormingsprogramma voor meer groei en meer werk

Van alle Essenaren op arbeidsleeftijd (15-64 jaar volgens de internationale definities) waren er in 2004 maar 58,8% aan het werk. Met die werkzaamheidsgraad scoort Essen erg laag : slechts zes Vlaamse gemeenten doen het nog minder goed. Kalmthout haalt 64,0%, Wuustwezel zelfs 68,6%. Essen scoort een heel eind onder het Vlaamse gemiddelde. Meer nog : de Essense werkzaamheidsgraad sluit dichterbij het Waalse gemiddelde dan bij het Vlaamse. Essen ligt sociaal-economisch niet in Antwerpen, maar in het arrondissement Namen...

In 2000 spraken de Europese staats- en regeringsleiders in Lissabon af dat de werkzaamheidsgraad in Europa zo snel mogelijk naar 70% moet, liefst al tegen 2010. Alleen op die manier kan Europa in de context van de globalisering van de wereldeconomie "de meest concurrerende en dynamische kenniseconomie van de wereld (worden) die in staat is tot duurzame economische groei met meer en betere banen en een hechtere sociale samenhang". De "Lissabonstrategie" die hiervoor werd uitgewerkt, werd in 2005 versterkt en geconcentreerd op meer groei en meer werk.

De verschillende overheden werkten daarop allemaal een meerjarenplan uit : de nationale hervormingsprogramma's. Ook Vlaanderen en België maakten een eigen hervormingsprogramma. Europa nodigde ook de andere bestuursniveaus uit om mee te werken via eigen programma's. Essen moet daar werk van maken, want onze gemeente heeft een plan voor meer groei en meer werk dringend nodig. We hebben een grote achterstand, ook tegenover de buurgemeenten. Van Namen moeten we naar Lissabon !

Een grondige studie

Dit N-VA/PLE-plan is een eerste aanzet om tot een grondig hervormingsprogramma te komen. Wij willen dat dit plan samen met de sociale partners (bedrijven en vakbonden) verder wordt uitgewerkt, en wordt onderbouwd met een grondige studie omtrent de sterktes, zwaktes, mogelijkheden en bedreigingen van onze lokale economie en werkgelegenheid. Op basis van die studie kan vervolgens een gezamenlijke visie worden geformuleerd.

N-VA/PLE neemt daarom de handschoen op. De voorbije jaren werd veel gepraat over lokale economie, maar de resultaten bleven uit. Eigenlijk zagen we op het terrein, ondanks veel mooie woorden, alleen bedrijfssluitingen. Daarvoor is het gemeentebestuur natuurlijk niet alleen verantwoordelijk. Maar er is wel een meer doordachte aanpak nodig om de sociaal-economische draagkracht van onze gemeente te versterken.

Wij willen alvast onze verantwoordelijkheid niet ontlopen. Daarom moet lokale economie in de volgende bestuursperiode meer worden dan een politieke pasmunt. Nu verhuisde de bevoegdheid binnen het schepencollege van de ene naar de andere. Wij willen één schepen voor lokale economie en werkgelegenheid, met een sterke visie, die binnen het college de motor kan zijn van een doordacht en pro-actief beleid. Daarnaast moet ook binnen de gemeentelijke diensten een dienst voor lokale economie en werkgelegenheid worden opgericht, met twee voltijdse specialisten : een ondernemingsconsulent en een werkconsulent.

Werk, werk, werk

De belangrijkste opdracht voor onze werkconsulent wordt de verhoging van de werkzaamheidsgraad in Essen. En ook van de "werkbaarheidsgraad" die aangeeft in welke mate de Essenaren klaarstaan voor de uitdagingen van de arbeidsmarkt van morgen.

Wie herinnert zich nog de verkiezingsfolders van Willy Heymans (VLD) in 2000 ? Hij beloofde een baan in Essen voor alle Essenaren. Maar in 2002 was er slechts voor

Onderweg naar werk

Voor wie een baan buiten onze gemeente zoekt, is de bereikbaarheid essentieel. Met de toenemende files, de stijgende benzineprijzen en de milieuschade die auto's veroorzaken krijgt het openbaar vervoer een alsmaar belangrijker plaats. Het Essense gemeentebestuur moet daarom hard op de Brusselse tafel kloppen om de verbindingen met Antwerpen, Brussel en Roosendaal te versterken. Ook de Kempen moeten vanuit onze gemeente beter bereikbaar worden.

Daarbij is het een goede zaak dat de werkgevers de kosten voor het openbaar vervoer (moeten) terugbetalen. Al wordt daardoor voor een bedrijf uit Antwerpen een werknemer uit Essen wel duurder dan één uit eigen stad. Dat leidt tot een nieuwe "werkloosheidsval". Essen moet dit probleem dringend in Brussel aankaarten.

Ook voor wie wél in Essen werkt, kan de bereikbaarheid trouwens nog heel wat beter. Zo is gaan werken met de fiets niet altijd even veilig. Daarom moeten er fietspaden komen in het industrieterrein Rijkmaker, en moeten de fietsroutes naar de belangrijkste bedrijven ook buiten het industrieterrein worden verbeterd.

37,7% van de potentiële Essense werknemers een job in eigen gemeente beschikbaar. Dat cijfer moet omhoog, al belofde de propaganda van de VLD natuurlijk het onmogelijke. Heel wat Essenaren vinden elders werk, en gelukkig maar. De werkconsulent gaat daarom op zoek naar banen in Essen, maar ook buiten de gemeente. In Zuid-Nederland is er bijvoorbeeld heel wat geschikt werk, maar niet iedereen vindt er even gemakkelijk zijn of haar weg. En ook in Antwerpen en Brussel zijn er veel jobs waar meer Essenaren de weg naartoe zouden kunnen vinden. Al die informatie kan door de werkconsulent worden samengebracht, en vervolgens naar de mogelijke geïnteresseerden worden verspreid. Bovendien kan ook aan een carpoolnetwerk worden gewerkt.

De werkconsulent moet uiteraard goed samenwerken met diensten zoals de RVA, de VDAB, het PWA en de arbeidstrajectbegeleiders van het OCMW. En al wie een (andere) baan zoekt en in onze gemeente woont, is er welkom. Op die manier krijgt de consulent een goed beeld van de vraag naar jobs in onze gemeente,

en zo kan hij of zij ook rechtstreeks de bedrijven in en buiten Essen aanspreken. Daarbij kan de consulent (samen met het PWA) ook een wegwijzer zijn in de verschillende banenplannen en subsidies, om zo de ondernemers duidelijk te maken dat een Essenaar aanwerven helemaal niet te duur hoeft te zijn !

Niet iedereen heeft alle kwaliteiten die door de werkgevers worden gezocht. En ook wie wel een baan heeft, doet er goed aan om bij te blijven. Levenslang leren is inderdaad een noodzaak. Het is de werkzekerheid van morgen, want één baan voor het leven in dezelfde firma behoort stilaan tot het verleden. Daarom is het organiseren van vorming essentieel. En daarbij kan veel meer worden samengewerkt dan nu het geval is. De

Opleidingscheques

Met de opleidingscheques moedigt de Vlaamse overheid iedereen aan om zich voortdurend bij te scholen. Er zijn zowel cheques voor de ondernemingen als voor de individuele gebruiker. Het gemeentebestuur moet het gebruik hiervan bekendmaken en aanmoedigen.

De werkconsulent moet samen

met de ondernemingsconsulent en met het lokale bedrijfsleven, de VDAB, het PWA, het OCMW en de onderwijswereld werk maken van een breed vormingsaanbod, dat zowel voor werknemers als voor werkzoekenden toegankelijk is. Want waarom zou een opleiding die door één bedrijf wordt opgezet niet interessant kunnen zijn voor iemand die bij een andere Essense onderneming werkt ? Of voor een werkloze ? Ook het gemeentebestuur moet daarbij worden ingeschakeld. Al was het maar om de ambtenaren af

en toe kennis te laten maken met het leven in de Rijkmaker. En omgekeerd !

Werk aan de (werk)winkel

Essen, Kalmthout en Wuustwezel beschikken samen over een werkwinkel, die in Kalmthout gevestigd is en in de andere gemeenten een loket heeft. De inbreng van Essen in het uitbouwen en functioneren ervan moet zeker worden versterkt. Ook daarin kan een werkconsulent samen met de schepen voor werkgelegenheid een actieve rol spelen. Zo kan er bijvoorbeeld jaarlijks een jobbeurs worden georganiseerd.

Een goed voorbeeld van een dergelijk vormingsopzet zouden ICT-cursussen kunnen zijn. Nu worden die vaak voor allerlei instellingen, bedrijven en doelgroepen (kansarmen, senioren...) afzonderlijk opgezet. Een doorgedreven samenwerking, met de nodige aandacht voor de verschillen binnen het doelpubliek, zou zeker de kosten kunnen drukken en de efficiëntie kunnen verhogen.

In het vormingsaanbod mogen de nieuwkomers in onze gemeente niet uit het oog worden verloren. De taallessen Nederlands die het OCMW organiseert, blijven daarbij essentieel. Voor een inburgeringscursus en een VDAB-opleiding moet er vaak een te grote afstand worden afgelegd. Essen moet daarom nagaan hoe het hier beter op kan inspelen. Een baan is immers de beste manier voor een nieuwkomer om zich in onze maatschappij te integreren.

Ook jongeren die hun eerste stappen op de arbeidsmarkt zetten, verdienen een steuntje in de rug. Het deeltijds leren, waarbij werk wordt gecombineerd met een schoolopleiding, staat vaak in een ongunstig daglicht. Soms lijkt het de laatste stap in de "waterval" van het algemeen secundair onderwijs over het technisch naar het beroepsonderwijs.

Leren samenwerken

De samenwerking met de verschillende onderwijsinstellingen in onze gemeente krijgt al jaren onvoldoende aandacht in Essen. Niet alleen over de aansluiting op de arbeidsmarkt moet worden gesproken, ook over volwassenenvorming bijvoorbeeld. En er zijn nog andere thema's : het gebruik van schoolinfrastructuur door de verenigingen, verkeersveiligheid... Daarom moet de gemeentelijke onderwijsdienst zich niet alleen op de gemeentelijke, maar op alle scholen richten, en samen met de andere diensten (lokale economie en werkgelegenheid, milieu, ...) het gesprek en de samenwerking op gang brengen.

Van die mentaliteit moeten we dringend af. Stielmannen worden zo al zeldzaam genoeg.

Competentie (h)erkennen

Wie vorming volgt, wil daarvan natuurlijk graag de vruchten plukken. Ook kennis en ervaringen die in het bedrijfsleven zelf worden opgedaan, moeten herkend en erkend worden. Veel mensen doen ook ervaring op in het verenigingsleven : van omgaan met mensen, motiveren en organiseren tot allerlei administratieve vaardigheden. Om al deze "verworven competenties" te erkennen, werkt de Vlaamse overheid aan een systeem waarbij iedereen daarvoor een certificaat zou kunnen ontvangen. Daaraan meewerken wordt een belangrijke taak voor de werkconsulent, en ook de vrijetijdsdiensten (jeugd, cultuur, sport...) moeten hun steentje bijdragen.

Om een vak te leren, is het belangrijk om met twee voeten in de realiteit te leren staan. Daarom is een voldoende groot aanbod aan stageplaatsen essentieel. Niet alleen binnen het deeltijds leren trouwens, ook vanuit de hogescholen en de universiteiten wordt van langsom meer met korte of lange arbeidsmarktstages gewerkt. En ook de VDAB bouwt praktijkstages in diverse opleidingen in. Een goede zaak, maar vaak is het zoeken en vinden van geschikte stageplaatsen niet zo evident. Ook daarbij kan de werkconsulent een handje helpen, via de opgebouwde contacten met het bedrijfsleven. En ook het gemeentebestuur zelf moet natuurlijk haar duit in het zakje doen : een stage binnen het gemeentebestuur kan erg nuttig zijn. Zeker

als de personeelsleden die de stagiairs begeleiden, daar voldoende voor worden opgeleid.

Vele jongeren trekken ook een jaartje naar het buitenland, om ervaring op te doen en zich verder te vormen. Dat is een goede zaak. Het gemeentebestuur moet dit dan ook aanmoedigen, via promotie maar ook door - via de werkconsulent - de papierwinkel zo overzichtelijk mogelijk te houden.

De band met het onderwijs kan nog op andere manieren worden versterkt. Zo kan de werkconsulent samen met o.m. de VDAB voor informatie voor laatstejaarsstudenten zorgen, zodat die snel de weg vinden op de arbeidsmarkt en in de verschillende instellingen.

In een economie die leeft, worden voortdurend nieuwe bedrijven opgericht, en andere sluiten jammer genoeg de deuren of trekken naar groenere weiden. Dat hoeft geen drama te zijn, indien het gemeentebestuur er verstandig op kan inspelen, en alles op alles zet om de werknemers mee naar een nieuwe baan te begeleiden. Zo kan de werkconsulent meehelpen bij het oprichten van een tewerkstellingscel, waarbinnen (o.m. via outplacement) naar een nieuwe baan wordt gezocht.

Wie betaalt de rekening ?

We kunnen de kritiek al horen : wie gaat al deze plannen betalen ? Inderdaad, twee extra personeelsleden zijn niet gratis. Maar er is wel een belangrijk terugverdieneffect : meer bedrijven in onze gemeente, meer Essenaren aan de slag betekenen automatisch meer opbrengsten voor het gemeentebestuur, o.m. via de belastingen. Bovendien kunnen heel wat subsidies worden ingezet om dit lokaal hervormingsprogramma mee te realiseren. Zo stellen wij voor om het hele project te kaderen in het Europees Sociaal Fonds, en het op die manier grotendeels vanuit Europa te laten financieren. We zijn er trouwens van overtuigd dat de opbrengst véél groter zal zijn dan de (start)kosten !

Vanzelfsprekend heeft de werkconsulent ook een belangrijke taak binnen het kader van het gemeentebestuur. Hij of zij dient ervoor te zorgen dat in elke beleidsaangelegenheid het aspect werkgelegenheid mee in rekening wordt gebracht. Tenslotte moet de werkconsulent ook het eerste aanspreekpunt zijn voor de werknemersverenigingen in onze gemeente (zoals de vakbonden), en hen ondersteunen bij het zoeken naar meer en beter werk voor hun leden.

It's the economy, stupid !

De dienst "lokale economie en werkgelegenheid" krijgt ook een ondernemingsconsulent. Die is er in de eerste plaats om een brug te slaan tussen het gemeentebestuur en het lokale bedrijfsleven, en om de nodige informatie over het gemeentebeleid (maar ook over het Vlaamse, federale en eventueel het Nederlandse beleid) aan de bedrijven door te geven.

De consulent speelt ook een belangrijke rol bij het invullen van de industrieterreinen en de leegstaande industriegebouwen in onze gemeente.

Zij of hij gaat op zoek naar geschikte bedrijven, die zoveel mogelijk arbeidsplaatsen creëren, zodat de beschikbare ruimte zo arbeidsintensief mogelijk wordt ingevuld. Daarbij zal overleg met de eigenaars van leegstaande bedrijfsgebouwen noodzakelijk zijn. Samen met hen wordt een plan opgesteld om tot een goede invulling te komen. Een stok achter de deur is hier wel nodig : wie niet aan een dergelijk plan wil meewerken, moet rekenen op een stevige taks op leegstaande bedrijfsgebouwen en braakliggende bedrijfsterreinen.

De opbrengsten daarvan worden uiteraard geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van de bedrijfszones.

De ondernemingsconsulent gaat niet alleen op zoek naar "ondernemers voor de ruimte" maar ook naar "ruimte voor ondernemers". De

Grensverleggend werken

Essen moet erg zuinig zijn met de beschikbare bedrijfsgronden. Als buitengemeente is het behoud van de open ruimte essentieel, zodat het niet de bedoeling kan zijn nog veel bijkomend industrieterrein te creëren. Het heeft echter weinig zin dat kleine gemeentes alleen naar de eigen bedrijfsterreinen zouden kijken. Voor de werkgelegenheid in Essen maakt het echt niet zoveel uit of een bedrijf zich hier of in Kalmthout vestigt. Daarom moet hierover een gesprek met de andere gemeenten worden gevoerd. Zo is het logisch om het terrein "Rijkmaker" uit te breiden op Kalmthouts grondgebied.

KMO-loket

Aan de Essense ondernemers wordt al lang een "KMO-loket" beloofd : één plaats binnen het gemeentebestuur waar ze voor al hun administratieve formaliteiten terecht kunnen. Natuurlijk willen we dat principe ook met de ondernemingsconsulent realiseren, maar tegelijk willen we er ook een veel actievere invulling aan geven. En we willen in elk geval dat het méér wordt dan wat goede voornemens op papier !

consulent begeleidt starters bij het opzetten van hun bedrijf, door een handje te helpen bij de administratieve formaliteiten – zoals het aanvragen van de nodige vergunningen – en eventueel bij het zoeken naar een geschikte locatie. Daarbij moet vanzelfsprekend worden samengewerkt met de Vlaamse ondernemingsloketten en met organisaties zoals de Kamer van Koophandel (o.m. via de Bedrijvenvereniging Essen).

Ook bij het aanmoedigen van het ondernemerschap speelt de consulent een rol. Zo kan via het onderwijs informatie over ondernemen worden verspreid, en kunnen studenten worden aangemoedigd om eens na te denken over het opstarten van een eigen zaak. Ook kan de consulent de weg wijzen naar allerlei vormen van startkapitaal en startersleningen, die door verschillende overheden worden voorzien, maar nog al te vaak een grote onbekende zijn bij de potentiële ondernemer.

Bedrijf in de couveuse

Een eigen zaak opstarten is niet eenvoudig. Bovendien is "eens proberen" meestal duur en vaak niet haalbaar : veilig kunnen mislukken is immers essentieel, en de risico's zijn daarvoor vaak te groot. Daarom bestaan er ondernemings-couveuses, waarbij mensen binnen een vzw-structuur hun zaak "op ware grootte" kunnen uittesten, gekoppeld aan professionele ondersteuning en begeleiding zodat het ook voor laaggeschoolden haalbaar is. Ervaringen elders leren dat dit goed werkt. Essen zou iets dergelijks samen met de buurgemeenten kunnen uitwerken.

De consulent staat in de eerste plaats ten dienste van de ondernemingen die reeds in onze gemeente zijn gevestigd. Zo is het de bedoeling om samen met de ondernemers te kijken hoe de omgeving van hun bedrijven aantrekkelijker kan worden gemaakt, o.m. via het voorzien van aanplantingen. Dat daarbij ook de gemeentelijke milieudienst wordt betrokken, spreekt voor zich. Zo kan meteen ook aandacht worden besteed aan afvalpreventie en aan energiezuinig ondernemen.

Samen werk maken van bedrijfsvervoersplannen en van een degelijke bewegwijzering, staan ook op de agenda. En in overleg met de werkconsulent kan er gezocht worden naar mogelijkheden voor een gezamenlijke organisatie van vormingsinitiatieven door de Essense bedrijven.

Wanneer het gemeentebestuur allerlei openbare werken plant (of wanneer andere overheden of nutsbedrijven in de Essense bodem actief worden), moet de ondernemingsconsulent zijn of haar rol spelen, door de bedrijven vooraf te informeren, en hen te betrekken bij de organisatie van de werkzaamheden en bij het uittekenen van omleidingswegen.

Bedrijven komen en bedrijven gaan, en in de mate van het mogelijke moet dat laatste natuurlijk worden vermeden. Vooral bij familiebedrijven zorgt de opvolging al eens voor problemen en kopzorgen. De ondernemingsconsulent kan daarbij een rol spelen door mee te zoeken naar de meest geschikte oplossing.

Tenslotte moet de consulent erover waken dat het gemeentebeleid op alle terreinen ondernemingsvriendelijk is, en moet hij of zij ook de nodige ondersteuning bieden aan de bedrijvenverenigingen die onze gemeente rijk is. Op die manier moet ervoor gezorgd worden dat de ondernemingen vooraf betrokken worden bij alle beslissingen die hen aanbelangen.

Raad voor lokale economie

De raad voor lokale economie die in 2001 werd opgericht is een goede zaak, maar de werking ervan bleef tot nog toe beneden de verwachtingen. Daaraan kan in de eerste plaats worden verholpen door dit plan in een gezamenlijke visie voor deze raad om te zetten. Daarbij wordt de raad ook uitgebreid tot "raad voor lokale economie en werkgelegenheid", en krijgen zowel de werkconsulent als de ondernemingsconsulent de opdracht om de raad mee op te volgen en er de dynamiek van op gang te houden.

We moeten ons ook de vraag durven stellen wat voor bedrijven we in onze gemeente willen. Dat moet onderwerp zijn van de sociaal-economische studie die N-VA/PLE wil opzetten, maar dat neemt niet weg dat we er vooraf al richting aan willen geven. Zo denken we dat onze gemeente nog heel wat potentieel heeft om dienstenbedrijven aan te trekken. Naast "studeren in het groen" en "wonen in het groen" biedt de kenniseconomie duidelijk plaats voor "werken in het groen". De ligging van onze gemeente, tussen Antwerpen en Rotterdam, moet studie bureaus, informaticabedrijven of andere diensten uit o.m. de transportsector wel liggen. En ook andere diensten vonden nog onvoldoende de weg naar onze gemeente. Zo is er in Essen bijvoorbeeld geen interimkantoor.

Bedrijven verzamelen

N-VA/PLE vindt dat het gemeentebestuur werk moet maken van twee "bedrijfsverzamelgebouwen": één voor de dienstensector en één voor meer industriële bedrijven. Het gemeentebestuur kan hiervoor in bepaalde gevallen trouwens door de Vlaamse overheid worden gesubsidieerd.

Het dienstengebouw komt best in de spoorwegloods aan de NMBS-site, zoals we eerder samen met Groen! al voorstelden. (De plannen voor een commerciële sporthal daar zijn toch niet realistisch.) In de Rijkmaker komt een verzamelgebouw voor de andere bedrijven, bijvoorbeeld in de voormalige gebouwen van Beckers. In beide gebouwen kunnen kleine bedrijven terecht, die het nog niet aankunnen om zelf dure gebouwen in te planten.

Sociale economie

Zeker voor personen die niet eenvoudig op de arbeidsmarkt terechtkunnen, speelt de sociale economie een belangrijke rol. Essen en omgeving kennen echter onvoldoende sociale inschakelingsbedrijven (SINE). Daarvan moet, o.m. via intergemeentelijke samenwerking, meer werk worden gemaakt. Het gemeentebestuur kan daar ook op inspelen door bij bepaalde aanbestedingen (onderhoud groenvoorzieningen...) de voorkeur te geven aan sociale economiebedrijven.

Ook het dienstenaanbod via de dienstencheques kan trouwens nog versterkt worden. Daarmee worden verschillende doelstellingen bevorderd. Niet alleen wordt heel wat werk gecreëerd, bovendien maakt de hulp in huis het voor veel mensen mogelijk om zelf uit werken te gaan, en voor anderen (waaronder senioren) om zelfstandig te blijven wonen. Het dienstenbedrijf van het OCMW, dat nu uit een poetsdienst en uit het strijkatelier "Essen Rimpelvrij" bestaat, moet daarom de eigen activiteiten verder promoten. Nu al kan immers iedereen bij de poetsdienst terecht, zonder dat er verder een band met het OCMW moet zijn, gewoon aan het geldende uurtarief van de dienstencheques. Maar dat is nog onvoldoende bekend en daaraan moet dus worden verholpen. Bovendien moet de overstap

vanuit het zwartwerk naar de dienstencheques actief gepromoot worden.

Verder moeten ook nieuwe activiteiten worden ontwikkeld. Zo kan een boodschappendienst worden opgezet (wat ook een goede zaak is voor de lokale middenstanders), en pleiten we voor het uitbouwen van een mindermobielen centrale (waarin de Handicar wordt geïntegreerd). Wanneer ook tuinonderhoud via de dienstencheques mogelijk zou worden, wordt ook daar gebruik van gemaakt. Uiteraard moet de personeelondersteuning van het dienstenbedrijf binnen het OCMW aan deze uitbreiding worden aangepast.

Ook het PWA kan een belangrijke rol spelen,

Sociaal verhuurkantoor

N-VA/PLE pleit al langer voor de oprichting van een sociaal verhuurkantoor (SVK). Dat is een belangrijk instrument voor het woonbeleid in onze gemeente, waar betaalbaar wonen een belangrijk knelpunt is. Het biedt ook tewerkstellingskansen, omdat een SVK ook erkend is als "sociaal economie-initiatief". Dat betekent dat er bij tewerkstelling vanuit bijvoorbeeld het OCMW op heel wat subsidies kan worden gerekend. Daarmee kan dan o.m. een degelijke klusjesdienst worden uitgebouwd, die niet alleen in de woningen van het SVK kan worden ingezet, maar ook in andere huizen, waar minderbegoeden wonen, of om het zelfstandig wonen mogelijk te maken.

al is de doorstroming naar de gewone arbeidsmarkt daar niet zo eenvoudig, en wordt er vaak een "val" gecreëerd. Maar voor sommige mensen kan het wel de beste oplossing zijn om toch op de arbeidsmarkt actief te blijven. Daarom moet het gemeentebestuur zich blijven engageren binnen de PWA-werking, en deze zo dynamisch mogelijk inschakelen in het lokale werkgelegenheids- en economiebeleid.

Meer kinderopvang = meer werk

Ook op het vlak van kinderopvang schiet onze gemeente tekort. Dat is jammer, want zo wordt voor een aantal mensen (traditioneel vooral vrouwen) de weg naar de arbeidsmarkt versperd. Om daaraan te verhelpen moet het bestaande aanbod worden uitgebreid. Dat kan het best door de vzw Opvanggezinnen in het OCMW te integreren. Daarbij kan dan ook optimaal gebruik worden gemaakt van de dienstencheques voor kinderopvang waaraan de Vlaamse overheid werkt.

Wat het aanbod aan winkels betreft, scoort onze gemeente goed. Maar ook daarbij moeten we keuzes durven maken. Het gemeentebestuur heeft hiervoor de nodige instrumenten in handen : handelszaken met een oppervlakte van meer dan 400 m² moeten immers een vergunning aanvragen. Het gemeentebestuur moet bij het beoordelen daarvan rekening houden met de potentiële klanten, maar ook met de ruimtelijke inplanting, de werkgelegenheid en de bestaande winkels. Alleen met een stevig onderbouwd socio-economisch plan kunnen daarbij ook goed doordachte en objectieve

beslissingen worden genomen.

Het lijkt ons alvast niet aangewezen om het "winkellint" aan het Spijker nog verder uit te breiden, al willen we de inplanting ervan wel veiliger en aantrekkelijker maken. Het gemeentebestuur moet zich vooral concentreren op het ontwikkelen en promoten van buurtwinkels, en op het aantrekkelijk maken van de winkelstraten, zoals de Stationsstraat en de Nieuwstraat. Dat kan door een zogenaamd "handelspandenfonds" op te richten (zoals ondermeer de gemeente Ronse het heeft voorgedaan). Via een dergelijk fonds kan met een gerichte subsidie de vestiging van een handelszaak in een verwaarloosd pand of in een "winkel-arme" wijk (Heikant, Hoek, Horendonk) aangemoedigd worden.

Werk maken van veiligheid

Ook de Essense ondernemingen zijn af en toe het slachtoffer van inbraak of diefstal. Daarom moet de ondernemingsconsulent samen met de IPZ Grens meedenken over mogelijkheden om de (gezamenlijke) beveiliging beter te organiseren. Het gemeentebestuur heeft bovendien al een premie voor privé-personen die in inbraakbeveiliging investeren. Waarom ook niet voor ondernemers ?

We stappen af van de idee dat elke winkel de parkeerplaatsen voor de deur moet hebben. Attractieve wandelstraten maken dat niemand het erg vindt om even te stappen tot aan de favoriete winkel. Ook met de fiets zijn de lokale winkels vaak uitstekend te bereiken, al kan er hier en daar nog wel wat verbeterd worden aan de fietspaden en fietsenstallingen. Het fietsgebruik willen we zeker verder aanmoedigen, o.m. via campagnes zoals "Met belgerinkel naar de winkel!". Bovendien kunnen lokale winkeliers, zeker in de dorpskernen buiten Essen-Centrum, uitgenodigd worden om als servicepunt van De Post en De Lijn te fungeren. Op die manier wordt trouwens ook de leefbaarheid van de kleinere kernen bevorderd.

Via de winkels kunnen de klanten aangezet worden tot een meer bewust consumptiegedrag. Zo kan promotie worden gevoerd voor herbruikbare winkeltassen. Uiteraard blijft de steun voor de Essense Wereldwinkel in dit perspectief belangrijk, en ook andere winkeliers zullen aangezet worden om "wereldvriendelijke" producten aan te bieden. Verder stellen we voor om in Essen een Kringloopwinkel op te zetten (eventueel in samenwerking met de mensen van 't Schakeltje), waar goede tweedehandsproducten de weg naar een nieuwe eigenaar (en niet naar de stortplaats) kunnen vinden.

De wekelijkse markt is niet meer weg te denken uit onze gemeente, en toch kent ze onvoldoende succes. Een evaluatie dringt zich dus op, waarbij naar manieren moet gezocht worden om de aantrekkelijkheid ervan te verhogen.

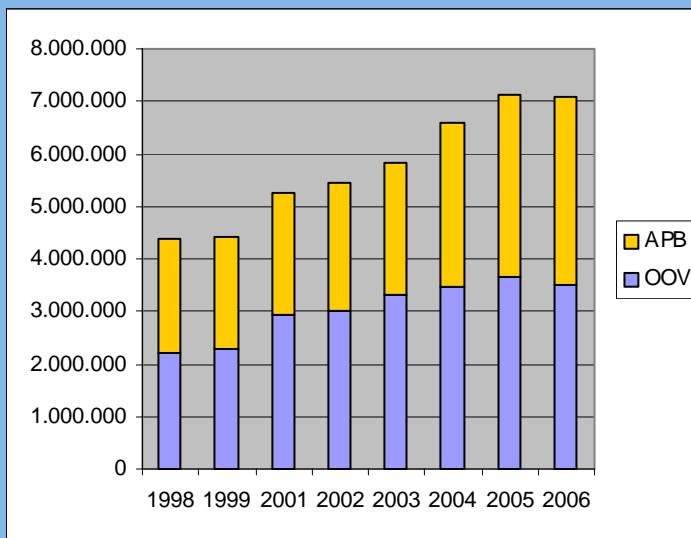
De rode draad doorheen de keuzes die Essen moet maken bij het aantrekken van bedrijven, is de spreiding van de mobiliteit. Essen is niet uitgerust om grote stromen auto's tegelijk aan te trekken, of om hoge concentraties aan parkeerplaatsen te voorzien. Dat vloekt ook met het open, landelijk en aantrekkelijk karakter van onze gemeente. Die keuze is een grote troef op het vlak van recreatie en toerisme, en moet daarin worden doorgetrokken : liever geen grootschalige evenementen die in één dag veel bezoekers lokken, en geen mega-recreatie-infrastructuur waarvan onze straten de verkeersstromen niet kunnen verwerken. Het toeristisch beleid moet mikken op het valoriseren van het groene karakter van onze gemeente, o.m. door zich op wandelaars, fietsers, ruiters en kortverblijvers te richten. Ook het hoevetoerisme kan hierin een belangrijke rol spelen.

Sterker en doorzichtiger VVV

In het toeristisch beleid van onze gemeente speelt de VVV "Oase van Rust" een belangrijke rol. Die moet versterkt worden, o.m. door het Essense bedrijfsleven er nauwer bij te betrekken. Maar de VVV moet ook doorzichtiger worden : er gaat veel overheidsgeld naartoe, en daarover wordt te weinig verantwoording afgelegd. Daarom moet elke gemeenteraadsfractie een vertegenwoordiger krijgen in de algemene vergadering, en moet een beheersovereenkomst met het gemeentebestuur worden opgesteld.

Een fiscaal aantrekkelijk en administratief eenvoudig Essen

Evolutie opbrengst gemeentebelastingen

Bron : gemeenterekeningen en -begrotingen

Opmerking : in 2000 werden vanuit het federale niveau bepaalde achterstallen doorgestort, wat de cijfers van dat jaar al te zeer vertekent

Uit de grafiek blijkt duidelijk dat de "belastingverlaging" van 2006 hoogstens een kleine vermindering van de verhoging kan worden genoemd.

De kritiek van N-VA/PLE op het financieel beleid dat de meerderheid van CD&V en VLD de voorbije jaren voerde, is niet nieuw. Van bij het begin van de legislatuur hebben we erop gehamerd dat de doorgevoerde belastingverhogingen niet nodig waren. Het ging immers om "preventieve" verhogingen, bedoeld om de grote kosten die voor de deur stonden te kunnen dekken, zoals de politiehervorming, de liberalisering van de elektriciteitsmarkt en de federale belastingverlagingen. Maar deze kosten bleken uiteindelijk steeds beter mee te vallen dan vooraf gedacht. Bovendien kwamen er ook extra inkomsten (vanuit het Dubbelbelastingverdrag met Nederland, het Gemeentefonds en de Eliaheffing), maar

daarmee wilde men bij het opstellen van de opeenvolgende begrotingen geen rekening houden. De meevallers kwamen er natuurlijk tóch, en in de jaarlijkse rekening werden ze wel verwerkt. Zodat het schepencollege daarbij telkens triomfantelijk met een overschot kon uitpakken. Niet echt moeilijk...

Het gemeentebestuur haalt zijn inkomsten vooral uit de Aanvullende Personenbelasting (APB) die op het inkomen wordt geheven en die in de federale inkomstenbelasting wordt

verwerkt, en uit de Opcentiemen op de Onroerende Voorheffing (OOV) die samenhangen met het kadastraal inkomen. Met die twee belastingen werden maar liefst 6,5 miljoen EUR méér inkomsten geïnd dan zou zijn gebeurd als de tarieven uit 2000 behouden waren. Die tarieven gingen dan ook fiks omhoog : de OOV ging in 2001 van 1.000 naar 1.250 en in 2003 zelfs naar 1.350, om in 2006 terug naar 1.250 te gaan. De APB werd in 2001 verhoogd van 6,5% naar 7%.

Dat die verhoging onnodig was, is eenvoudig aan te tonen : ook het reservefonds (de spaarpot van de gemeente) steeg van 2000 tot 2005 met ongeveer hetzelfde bedrag. De hele belastingverhoging werd dus opgepot !

Sparen om te investeren of voor "slechte tijden" ?

Is het dan niet goed dat een gemeentebestuur spaart ? Daarmee kunnen dan later toch investeringen worden betaald ? Inderdaad, heel wat van de investeringen die in 2006 worden uitgevoerd, worden betaald vanuit het reservefonds. Voor al deze investeringen had natuurlijk ook perfect geld geleend kunnen worden, aan een historisch lage rentevoet bovendien. Dan hadden de Essenaren de voorbije jaren hun belastinggeld zelf kunnen houden. Bovendien nodigt een grote spaarpot uit tot onvoorzichtige investeringen. Dat zien we bijvoorbeeld aan het Heuvelplein, waar veel geld wordt uitgegeven om een plein, dat perfect voldeed als parking, opnieuw aan te leggen als... parking.

Moet er dan geen spaarpot zijn voor "slechte tijden" ? Als er echt structurele problemen komen, dan helpt het reservefonds in het beste geval maar heel even om de schok op te vangen. Elk verstandig bestuurder gaat in zo'n geval op zoek naar een structurele, definitieve oplossing. Iedereen weet dat leven van je spaargeld niet lang vol te houden is.

Als privé-persoon kan sparen zinvol zijn, maar een gemeentebestuur spaart met andermans geld, en dat is geen goed beleid !

Dat is een slechte zaak voor de Essense belastingbetaler, die gedurende jaren een te hoge rekening gepresenteerd kreeg. Maar nog belangrijker is dat dit ook een slechte zaak is voor de Essense lokale economie. Als de Essenaar dat geld had kunnen houden, dan zou hij het minstens voor een deel hebben gebruikt om er bij de (lokale) middenstand aankopen mee te doen. Of om een huis te bouwen. Of om het op een andere manier te investeren. Daarvan zouden de ondernemingen hebben geprofiteerd, maar

er zou natuurlijk ook extra werkgelegenheid mee zijn gecreëerd. En uiteindelijk zou het gemeentebestuur zelf ook nog een graantje hebben meegepikt : zonder de tarieven te verhogen zou de belastingopbrengst toch omhoog zijn gegaan. Want meer mensen aan de slag, betekent meer inkomsten en dus meer inkomstenbelastingen.

Meer huizen betekent meer opcentiemen op de onroerende voorheffing. N-VA/PLE is er nog steeds van overtuigd dat het gemeentebestuur exact dezelfde uitgaven en investeringen had kunnen doen zonder de belastingen te verhogen. Daar zouden we allemaal beter van geworden zijn.

Maar genoeg achteromgekeken. Wat moet er nu gebeuren ? Wij stellen een dubbele strategie voor. In de eerste plaats moet er een belastingvermindering komen. Zowel de APB als de OOV kunnen omlaag. De rest van het overschot in het reservefonds kan gebruikt worden om het in de plaatselijke economie te investeren, om zo de realisatie van het hervormingsprogramma te ondersteunen (daarnaast willen we ook in sociale woningbouw investeren). Zo kan er op enkele jaren tijd worden teruggekeerd naar een doordacht en realistisch financieel beleid.

Ondertussen werd de belangrijkste bedrijfsbelasting, namelijk die op "drijfkracht" (elektriciteit), vanaf 2006 wel afgeschaft. Dat is een goede zaak, al had deze maatregel eerder kunnen genomen zijn. Deze belasting wordt trouwens naar alle waarschijnlijkheid binnen enkele jaren door de Vlaamse overheid verboden.

Allerlei procedures en formaliteiten betekenen een hoge kost en veel tijdverlies voor ondernemingen. Op het vlak van administratieve vereenvoudiging werd de voorbije jaren veel aangekondigd, en uiteindelijk weinig gerealiseerd. Daarom moeten in de eerste plaats alle bestaande reglementen worden samengebracht in één "codex", en moet worden nagegaan of ze onderling wel coherent zijn, en of ze voor iedere gebruiker voldoende leesbaar en begrijpelijk zijn. Die codex kan dan voor iedereen toegankelijk worden gemaakt, bijvoorbeeld via de gemeentelijke website. Vervolgens kan worden nagegaan of alle geldende regels nog wel noodzakelijk zijn, en kan er actief naar mogelijke vereenvoudigingen worden gezocht.

Daarnaast moet het gemeentebestuur, naar het voorbeeld van andere overheden, als principe invoeren dat dezelfde informatie maar één keer wordt opgevraagd. Zo hoeft de ondernemer, burger of vereniging die een aanvraag doet, niet telkens opnieuw dezelfde vragen te beantwoorden. Concreet moet iedereen daarom het recht krijgen om te weigeren informatie te bezorgen waarover het gemeentebestuur al beschikt.

Tenslotte zijn heel wat administratieve formaliteiten ook mogelijk via het internet. Het beschikbaar stellen van documenten en formulieren op de gemeentelijke website, en mogelijk maken dat die ook langs elektronische weg kunnen verstuurd worden, maakt deel uit van een moderne dienstverlening.

Een reële begroting

Het grootste wonder uit de Essense gemeentebegroting is het reservefonds. Elk jaar wordt verteld dat dit enkele jaren later volledig zal zijn opgebruikt. Toch blijft het groeien : op het einde van 2005 stak er maar liefst 9,3 miljoen EUR in het fonds ! Dat komt omdat het gemeentebestuur systematisch de kosten van het komende jaar te hoog inschat, en de inkomsten te laag. Het totale verschil loopt soms op tot 10% van de begroting ! Zo begroten is weliswaar in overeenstemming met de wettelijke normen, maar een gemeente die kan uitleggen dat het probleem elk jaar terugkomt, mag daarvan afwijken. Dan moet er natuurlijk wel gekeken worden naar de échte geldstromen, in plaats van naar de theorie van de begroting (die achteraf toch nooit blijkt te kloppen). Wellicht is daarvoor eerst een grondige doorlichting van de gemeentefinanciën nodig. Op die manier kan Essen zijn begroting ook rondkrijgen met veel minder belastingen.

De structurele groei van het reservefonds is immers niet gestopt, ondanks de tijdelijke afbouw door de investeringen in 2006. Binnen enkele jaren is de 10 miljoen EUR opnieuw binnen bereik, als er geen trendbreuk komt !

Na de plannen, de actie

Essen heeft de voorbije jaren veel tijd verloren. Een ommekeer in het sociaal-economische beleid van onze gemeente dringt zich op. De plannen zijn er. Hopelijk kan er vanaf 9 oktober écht werk van worden gemaakt !